

Redegørelse vedrørende skærpet tilsyn på Specialområde Udviklingshæmning og ADHD (Solbjerg)

Dato 29. 10-2014
1-51-73-2-13

1. Indledning

Med lov om socialtilsyn, som trådte i kraft 1. januar 2014, er det driftsorienterede tilsyn med de sociale døgntilbud overgået fra de kommunale og regionale driftsherrer til 5 tilsynsenheder. Loven indebærer, at alle sociale døgntilbud – også private tilbud – skal godkendes af de nye socialtilsyn inden udgangen af 2015 som betingelse for fortsat drift.

Socialtilsyn Midt har som led i godkendelsesprocessen af Region Midtjyllands Specialområde Udviklingshæmning og ADHD bl.a. foretaget en gennemgang af specialområdets Afdeling Solbjerg og i den forbindelse gennemført ét anmeldt og to uanmeldte tilsynsbesøg på afdelingen.

I forlængelse af tilsynsbesøgene, har Socialtilsyn Midt udarbejdet en rapport ud fra socialtilsynets kvalitetsmodel, som er udtryk for socialtilsynets samlede vurdering af Afdeling Solbjerg.

Socialtilsyn Midt vurderer, at Afdeling Solbjerg i "lav eller meget lav grad har tilstrækkelig pædagogisk kvalitet, kompetent ledelse og et acceptabelt kompetenceniveau".

Socialtilsyn Midt har på den baggrund den 25. september 2014 givet meddelelse om påtænkt afgørelse om skærpet tilsyn med Specialområde Udviklingshæmning og ADHD som følge af forholdene på Afdeling Solbjerg. Socialtilsyn Midt har efter gennemførelse af den lovpligtige partshøring den 13. oktober 2014 meddelt specialområdet, at socialtilsynet fastholder vurderingen af tilbuddet og således har truffet afgørelse om skærpet tilsyn på Specialområde Udviklingshæmning og ADHD. Afgørelsen om skærpet tilsyn er foreløbigt gældende i 3 måneder frem til den 13. januar 2015.

Afgørelsen indebærer:

- at hele specialområdet er omfattet af skærpet tilsyn foreløbigt til den 13. januar 2015
- at specialområdet skal udarbejde en handleplan, som retter op på de problemstillinger, som angives i tilsynsrapporten. Handleplanen skal godkendes af Socialtilsyn Midt, og skal efterleves og kunne måles i praksis

- inden for den periode på 3 måneder, hvor det skærpede tilsyn løber
- at oplysning om det skærpede tilsyn offentliggøres på Tilbudsportalen
- at Socialtilsyn Midt orienterer de anbringende kommuner om det skærpede tilsyn.
- At Socialtilsyn Midt opkræver en tillægstakst for det skærpede tilsyn svarende til ekstra 25%.

Det skal bemærkes, at Socialtilsyn Midt på nuværende tidspunkt har aflagt besøg på alle afdelinger i Specialområde Udviklingshæmmede og ADHD i forbindelse med den lovpligtige godkendelsesproces. Specialområdet er ikke bekendt med, at Socialtilsyn Midt har fundet forhold på andre afdelinger, som giver anledning til kritik.

2. Afdeling Solbjerg

Afdeling Solbjerg på Mors blev oprettet af Viborg Amt i 2005 som en afdeling under Mosetoft i Viborg. Efter strukturreformen er afdelingen videreført som projektenhed med 7 døgnpladser samt tilhørende dagtilbud. Afdelingen indgår organisatorisk under Mosetoft i Viborg som en del af Specialområde Udviklingshæmning og ADHD.

Der er aktuelt indskrevet 5 borgere i døgntilbuddet. På tidspunkterne for Socialtilsyn Midts tilsynsbesøg var 6 borgere indskrevet i afdelingen, visiteret af henholdsvis Aalborg, Herning (2), Skive, Morsø og Frederikssund kommuner.

De indskrevne borgere har alle nedsat psykisk funktionsevne, som i forskelligt omfang er kombineret med psykiatriske diagnoser, fysiske sygdomme, misbrug og udadreagerende adfærd.

Afdeling Solbjerg havde indtil 1. september 2014 en borger fra Herning Kommune indskrevet i en enkeltmandsforanstaltning for Herning Kommune. Socialtilsyn Midt har beskæftiget sig indgående med forholdene for denne borger i tilsynsrapporten. Den pågældende borger har fagligt og sikkerhedsmæssigt været en meget udfordrende opgave, og det har været nødvendigt med en særlig aftale med handlekommunen om at tilknytte en fast sikkerhedsvagt til tilbuddet. Den pågældende borger flyttede fra Afdeling Solbjerg til et andet tilbud i Specialområde Udviklingshæmning og ADHD kort efter det første tilsynsbesøg den 22. august 2014.

Afdeling Solbjerg har aktuelt 10 fastansatte medarbejdere inklusiv afdelingslederen. Hertil kommer et antal fast tilknyttede timelønnede vikarer.

2.1 Tidligere tilsynsbesøg

Region Midtjyllands tilsynsenhed gennemførte et uanmeldt tilsyn på afdeling Solbjerg den 20. november 2013. Tilsynsbesøget gav ikke anledning til opmærksomhedspunkter, men Tilsynsenheden anbefalede, at afdeling Solbjerg fuldt ud implementerede de regionale retningslinjer for standarderne "brugerinddragelse" og "individuelle planer" i Dansk kvalitetsmodel på socialområdet. Tilsynsenheden anbefalede herudover, at afdelingslederen sikrede at viden om magtanvendelser - herunder gældende lovgivning og registrerings- og indberetningsforpligtigelser - som minimum blev sat på dagsordenen en gang årligt på teammøderne.

Arbejdstilsynet gennemførte 2 besøg på Afdeling Solbjerg i 2013. Begge besøg resulterede i at Arbejdstilsynet udstedte strakspåbud om, at afdelingen skulle sikre, at arbejdet i forbindelse med en og samme borger på Afdeling Solbjerg skulle planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Arbejdstilsynet gennemførte den 24. februar 2014 et varslet besøg på Afdeling Solbjerg med henblik på at undersøge det psykiske arbejdsmiljø. Besøget resulterede i at Arbejdstilsynet påbød specialområdet at sikre, at de høje følelsesmæssige krav i arbejdet med beboere ikke forringer medarbejdernes sikkerhed og sundhed, herunder således at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt på både kort og langt sigt. Påbuddet, som der stadig arbejdes med at imødekomme, skal være efterkommet senest den 1. februar 2015.

3. Socialtilsyn Midt's rapport og specialområdets bemærkninger

Specialområde Udviklingshæmning og ADHD modtog den 25. september 2014 meddelelse om at Socialtilsyn Midt påtænker at træffe afgørelse om skærpet tilsyn på specialområdet samt socialtilsynets rapport om afdeling Solbjerg med henblik på høring.

Specialområdet har i et høringssvar af 9. oktober 2014 kommenteret socialtilsynets vurderinger og de dele af tilsynets datagrundlag, som tilsynet har vurderet kan offentliggøres.

Specialområdet anfører i sit høringssvar, at specialområdet på flere punkter er enig med socialtilsynet i de anbefalede udviklingspunkter for afdeling Solbjerg, og der henvises til, at flere af udviklingspunkterne genfindes allerede i specialområdets udviklingsplan og kompetenceudviklingsplan for afdelingen. Specialområdet bemærker imidlertid, at socialtilsynets vurderinger på flere væsentlige punkter er baseret på et mangelfuldt og – i nogle tilfælde – også et fejltagtigt grundlag. Specialområdet anfører, at man i forhold til disse punkter naturligvis kunne have ønsket, at socialtilsynet havde sikret sig et bedre dokumentationsgrundlag og i højere grad havde efterprøvet de iagttagelser, som socialtilsynet har gjort på stedet.

Specialområdet finder bl.a. at det uden større vanskelighed ville have været muligt at forbedre validiteten betragteligt gennem yderligere interviews med faste medarbejdere og eventuelt med afdelingslederen.

Specialområdet anfører bl.a.:

- at datagrundlaget giver et mangelfuldt indtryk af omfanget af personalets uddannelse i anvendelse af faglige tilgange og metoder
- at socialtilsynet ikke i tilstrækkeligt omfang anerkender beboernes kognitive og adfærdsmæssige begrænsninger for eksempel i forhold til at deltage i netværk og aktiviteter i lokalsamfundet
- at de handleplaner, som Socialtilsynet anfører ikke at have modtaget, alle er udleveret
- at der foreligger forskellige udlægningsplaner af, hvad der faktisk er sket med hensyn til episoderne med smadrede vinduer i en beboerlejlighed og opsætning af projektør
- at der er gode pædagogiske forklaringer på, hvorfor fælleshuset er aflåst en del af tiden
- at administrationen af beboernes penge sker på baggrund af afgivne fuldmagter
- at man er enig i, at en nu fraflyttet borger ikke trivedes i tilbuddet, men at opgaven med den pågældende borger er løst i tæt dialog med handlekommunen indtil revisitation kunne gennemføres
- at afdelingslederen efter specialområdets vurdering har de nødvendige ledelsesmæssige kompetencer til opgaverne på afdeling Solbjerg

- at forbruget af ikke-uddannede vikarer har været meget begrænset, når der ses bort fra anvendelse af sikkerhedsvagt til skærmning af en nu fraflyttet beboer
- at det er en misforståelse, at Herning Kommune ikke holdes fuldt ud orienteret om anvendte vikartimer til en beboer
- at der er fejl i indberetning af arbejdstid for en bestemt medarbejder i forhold til vedkommendes reelle fremmødetidspunkter, men ikke i forhold til præsterede arbejdstimer. Der pågår en nærmere undersøgelse
- at socialtilsynet ikke har grundlag for at konkludere, at medarbejderne ikke har de relevante kompetencer og at samspillet ikke foregår på et respektfuldt grundlag
- at specialområdet er enig i, at dagtilbuddet har en meget ringe fysisk standard, og at beskæftigelsestilbuddet skal flyttes til bedre rammer.

4. Beslutning om afvikling af Afdeling Solbjerg

Psykiatri- og socialledelsen har foranlediget af tilsynsrapporten fra Socialtilsyn Midt haft en drøftelse med områdelederen for Specialområde Udviklingshæmning og ADHD om de langsigtede perspektiver for Afdeling Solbjerg. Psykiatri- og socialledelsen har på den baggrund besluttet at afvikle afdelingen.

Lukningen af afdelingen sker ud fra den vurdering, at Afdeling Solbjerg er en lille driftsenhed, som fremover vil stå over for store faglige udfordringer i forhold til en målgruppe med stadig mere komplekse problemstillinger. Det må forventes, at de borgere, som kommunerne fremover vil henvise, funktionsmæssigt og adfærdsmæssigt vil give anledning til yderligere faglige og sikkerhedsmæssige udfordringer, som på længere sigt bedre vil kunne varetages indenfor rammerne af større og driftsmæssigt mere robuste enheder.

Afviklingen af Afdeling Solbjerg vil foregå i en tilrettelagt proces med respekt for de indskrevne borgeres rettigheder og under inddragelse af disse, de pårørende og borgernes handlekommuner. Lukning vil ske snarest muligt.

Socialtilsyn Midt er den 8. oktober 2014 orienteret om beslutningen om afviklingen af afdelingen.

5. Psykiatri- og socialledelsens dialog med Socialtilsyn Midt

Psykiatri- og socialledelsen holdt den 22. oktober 2014 møde med lederen af Socialtilsyn Midt for at drøfte det konkrete sagsforløb og mulighederne for at forbedre dialogen i forbindelse med gennemførelsen af tilsyn. Mødet gav anledning til at Socialtilsynet på nogle få, mindre punkter har revurderet formuleringerne i den endelige tilsynsrapport. Socialtilsyn Midt anførte i øvrigt flere gange på mødet, at tilsynet var afskåret fra at drøfte dele af dokumentationsgrundlaget, da dette på konkrete punkter ikke var omfattet af offentlighedsreglerne.

På mødet drøftede man endvidere nogle af de u hensigtsmæssigheder, der er forbundet med den anvendte kvalitetsmodel. Det drejer bl.a. om princippet om, at der under den enkelte indikator angives scoring "1" (i meget lav grad opfyldt), når der ikke er et faktisk grundlag for en aktiv vurdering af indikatorens score. Dette princip medfører eksempelvis at afdeling Solbjerg scorer "1" i tilsynsrapporten, når tilbuddet vurderes på, "om afdeling Solbjerg

dokumenterer og følger op på eventuelle magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen". Dette på trods af, at der ingen magtanvendelser har været.

Det blev i øvrigt konstateret, at der er et godt løbende samarbejde mellem Socialtilsyn Midt og Region Midtjyllands administration. Ud over to årlige dialogmøder med administrationen blev det aftalt at afholde et årligt møde mellem lederen af Socialtilsyn Midt og psykiatri- og socialledelsen.

6. Specialområdets opfølgning på tilsynsrapporten

Specialområde Udviklingshæmning og ADHD har sideløbende med den iværksatte afviklingsproces igangsat en række aktiviteter i forhold til afdelingen i Solbjerg, som indebærer,

- at der i samarbejde med medarbejderne udarbejdes en handleplan, som skal godkendes af Socialtilsyn Midt, vedrørende afviklingen af Afdeling Solbjerg.
- at afdelingslederen på Afdeling Solbjerg i afviklingsperioden støttes af en af specialområdets øvrige afdelingsledere
- at Afdeling Solbjerg får støtte til at gennemføre handleplanen fra 2 konsulenter i specialområdet.

Kommunerne, som har borgere indskrevet i tilbud under specialområdets, er skriftligt orienteret om det skærpede tilsyn.